

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

ZACHTE KEEL

Blijspel in drie bedrijven

door

FELIX TIMMERMANS en KARL JACOBS

Toneelfonds J. Janssens *Antwerpen

1985

(N° 1520)

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ACHT tekstbrochures bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan S.A.B.A.M.

Aarlenstraat 75-77

1040 Brussel

Men mag geen gebruik maken van gekregen of gehuurde boekjes.

c 1985 Toneelfonds J.Janssens

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt op enigerlei wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form, by any means, including mechanical, electronic, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

9 dames - 8 heren + figuratie

PERSONEN

CONSTANT SNIEDERS, dirigent van "De Zachte Keel"

SOKE VAN DER MUSSCHEN, bakker

WILLEM, zijn zoon

PIET LANTAARN, schoenmaker

GRIET, zijn vrouw

ANNEKE, hun dochter

DEJONG, burgemeester

MADAME DEJONG, zijn vrouw

CECILIA, hun dochter

TANTE ANNA, tante van Constant

BIESBEEK, bankier

VERZWIMMEN, notaris

AGATHA VERZWIMMEN, vriendin van Cecilia

BEATE DUIM, vriendin van Cecilia

MADAME VERREEST

KLEINE JONGEN

MEIDJE

KOETSIER

GENODIGDEN

Het stuk speelt zich af in een oude kleine Vlaamse stad.

EERSTE BEDRIJF

(Bakkerswinkel van Soke Van der Musschen. Schabben met brood, koeken en vlaaien, en flessen met muntebollen. Op de achtergrond venster met zicht op een oude Vlaamse kleine stadsstraat. Links winkel deur. Achter de toog deur van de woonkamer rechts. Op het voorplan deur der bakkerij, ook rechts. In de winkel zijn : Mus, Piet Lantaarn en een kleine jongen.)

MUS : (in hemdsmouwen met wit bakkersschort, bedient een kleine vuile jongen) Daar, een vlaaike, twee cent. (jongen talmt) Nog iets ?

JONGEN : Jefke van Polien zegt dat ze bij de Mus er nog altijd een muntebolleke bijgeven.

MUS : (geeft hem er een) Daar zie, voddevent. En te naaste keer eerst uwe neus snutten als ge bij deftige mensen komt.

JONGEN : Merci voor zo'n deftige mensen. (loopt weg en van in de deur) Mus, Mus, korentenbakker. (af)

MUS : (loopt hem na) Buiten, deugniet, ik steek u subiet in mijn oven, stuk bandiet. (doet de deur dicht) (Piet heeft een schoenmakerskiel en schort aan, en een zak op de rug. Heeft ondertussen een paar schoenen bekeken.) Dus, Pitje, zolen en bovenleer, ge weet wel hoe ik dat gaarne heb.

PIET : Ja, ja, natuurlijk, dat weet ik. Allé, goeie morgen. (Wil schoenen in zak steken.)

MUS : Halt, manneke, hier blijven, ge gelooft toch niet dat ik u alleen heb binnengeropen voor die stomme schoen. Neen, Pitje, ik heb nog iets voor u, een ogenblikse wachten, ik zal het eens efkens gaan halen. Het maakt mijn bakkerij wereldberoemd. Een ogenblikse. (snel af in de bakkerij)

PIET : 't Zal weeral wat zijn ! (pakt rap een vlaaike van den toog en speelt het binnen)

MUS : (komt met een geschilderd uithangbord binnen en zet het tegen de toonbank) Hofleverancier van zijne majesteit de Koning. Wat zegt ge daarvan, Pitje ? Weet ge wat dat betekent ? Dat betekent, dat is bijna zoveel als minister.

PIET : (komt naderbij) (Mus in fiere houding tegen de toonbank) Potverdomme, Mus, dat is echt schoon, die witte baard van onze Koning, en hoe goed dat ge ziet dat het vlaaien zijn. Goed, Mus. En 't stadhuis, ge kunt er bijna zo binnengaan. Daar moest mijnheer

den Burgemeester, mijnheer de Jong, zijn kletskop nog uitsteken, en 't ding is in orde, hé, Mus ?

MUS : (op zeer kalme, maar waardige toon) Pitje, oude kameraad, luister nu eens goed, die tijd van Mus, Mus, Mus is voorbij. Mijn naam is van heden af mijnheer Frans Van der Musschen, hofleverancier van zijn majesteit de Ko... (neemt Pitje zijn muts af), zijne majesteit de Koning. En hieronder : ge moogt het niet vergeten, de Koning zelf heeft er van gegeten. (ziet Piet vol verwachting aan.)

PIET : Geef het maar toe, jong, dat ge veel geluk hebt gehad, Mus, Van der Musschen, mijnheer Van der Musschen.

MUS : Geluk, geluk ? Genie. (wijst naar zijn voorhoofd) Genie, Pitje Lantaarn.

PIET : Als gij een genie zijt, nee, dan weet ik het niet.

MUS : Dan zal ik dat eens vertellen, hoe ik daar aangekomen ben, aan dien eretitel. De Koning heeft toch onze tentoonstelling van handel en nijverheid bezocht, nietwaar ? Nu daar was overeengekomen dat niemand de Koning iets mocht aanbieden. Daarom werden de uitstalkasten gesloten en gegrendeld. Zijne Majesteit verschijnt, gaat vriendelijk knikkend de uitstalramen voorbij, en als hij tot bij mij komst, beziet hij eerst mijn vlaaien, dan beziet hij mij, maar ik sla mijn ogen niet neer en maak een koninklijke groet, en ondertussen : bonk, knots, klets, stoot ik de ruit in met mijn elleboog. (toont hoe het verder gegaan is) En bied hem voornaam en lenig één van mijn koninklijke vlaaien aan.

PIET : En de Koning heeft ze opgegeten. (neemt vlaai en steekt ze in de mond)

MUS : Niet opgegeten, ervan geproefd, zoals het voor een Koning en een goede vlaai past. (zet schotel weer op toonbank)

PIET : En de vlaai heeft hem zo goed gesmaakt dat hij er nog een tweede nam ? (wil vlaai nemen, maar Van der Musschen houdt hem tegen)

MUS : Neen, slokop, hij heeft alleen naar mij gelachen en gezegd...

PIET : Ze zijn goed, ze zijn goed...

MUS : (kijkt hem verbaasd aan) Hoe weet gij dat ?

PIET : Wat kan een Koning nu al anders zeggen ?

MUS : Hij heeft mij gevraagd hoe ik die vlaaien bereid. Maar ik heb gezegd : Majesteit, c'est le secret de la maison.

PIET : Potverdomme, en hij is niet uit ze vel geschoten ?

MUS : Hij heeft eens gelachen. Wees niet bang, vriend François, ik zal u geen concurrentie aandoen.

PIET : Potverdomme.

MUS : Ja, ja, manneke, als oude schoolkameraad mag ik het u wel verklappen. Ik, Soke Van der Musschen, ik ben er boven op.

PIET : Héwel, ik wil ook eens iets zeggen, Mus. Gij moet niet peinzen dat gij er alleen boven op zijt. Als ons Anneke binnenkort met mijnheer Constant, de dirigent van "De Zachte Keel" trouwt, dan zijn wij ook de kwajen uit. Dat is ne fijne vent en die heeft ook genie, en meer dan gij !

MUS : Met mijnheer Constant ? Uw Anneke ? Als ik u als oude schoolkameraad een goede raad mag geven, manneke, houdt daar uw vingers af. Constant zelf heeft geen rotte knop en zijn rijke oude tante Anna, uit wiens handen dat hij moet eten, laat dat nooit toe, vandaag niet, morgen niet, en in der eeuwigheid niet. Ze zal hem nog eerder onterven. En dan... gij zijt de knaap van "De Zachte Keel" en Constant is de dirigent. Verstaat ge nu wat dit betekent : dirigent van "De Zachte Keel". Enkel de kreem, de fijnste mensen van de stad zijn daar lid van. En hoe kan dan de dirigent de dochter van de knaap trouwen ? Dat gelooft ge zelf niet. Ja, hij zal met haar spelen, dat zal hij, spelen, maar ene keer genoeg gespeeld, stampt hij ze buiten.

PIET : Zie, al ben ik maar een arme schoenmaker, Mus...

MUS : Van der Musschen.

PIET : ... al ben ik maar een arme sloeber, toch ben ik nen eerlijke vent. En dat zweer ik u, er wordt niet gespeeld. Als ik er achter komt, dat mijnheer Constant het met ons Anneke niet serieus meent, dan trek ik hem zijn haren een voor een uit zijne kop, dat hij zo kaal ziet als een ei. Maar maak er nu niet te vroeg blij in, mijnheer Soke, want hij ziet ons Anneke gaarne, veel te gaarne. Mijn Griet heeft hen overlaatst van achter de deur nog staan af-luisteren als ze samen aan 't vrijen waren. En weet ge wat hij toen tot ons Anneke zei ? Gij zijt mijn Muze, de openbaring van mijn kunst. Maar dat verstaat gij niet, hé, manneke ? Dat is andere peper, hé, vent ?

MUS : (schokschouderend) Anneke is mijn dochter niet.

PIET : Daarom gaat het u geen sikkepit aan.

MUS : Hola, manneke, dat zullen we nog zien of het mij geen sikkepit...

PIET : Geen sikkepit, zeg ik, ja, nog minder dan ne sikkepit.

MUS : Zie, nu houd ik het nie meer uit of ik ontplof. Gij, steen-
ezel, ik heb mij voorgesteld als lid van "De Zachte Keel", en als
ik lid ben dan gaat het mij een hele sikkepit aan, dat de diri-
gent met de dochter van de knaap uit vrijen en verkeren gaat.

PIET : Gij, lid van "De Zachte Keel" ? Laat me niet lachen. Ge
ziet verdorie het verschil nog niet tussen een muziknoot en ne
vliegescheet.

MUS : Ik spreek niet van muziek, het gaat om mijn stem, of nog
veel meer, het gaat erom dat ik nu tot de kreem van de stad behoort.
En mijn stem moet ik ook niet onder stoelen of banken steken, luis-
ter maar : (zingt met gesloten ogen en met grote gebaren) "Wat
zijt gij schoon, in blanke balgewaden, o blonde maagd door allen
blij begroet." Is dat een stem, of is dat er geen ?

PIET : Schoon om vlaaien te eten.

WILLEM : (botst van de straat binnen) Vader, vader, het bestuur
heeft u gekozen, ge zijt een zachte keel !

MUS : (stil) Wie zegt dat, manneke ?

WILLEM : De burgemeester, mijnheer de Jong. Gisterenavond is het
zitting van het bestuur geweest, en daar zijt ge gekozen.

MUS : Heeft mijnheer Dejong het u zelf gezegd ? Wanneer ? Waar,
mijn manneke ?

WILLEM : Daar juist. Hij zit in Den Dolfijn, op de Grote Markt,
met mijnheer Opdeweerd, de postmeester, dadelijk komt hij zelf
naar hier.

MUS : Hij komt zelf. Daaraan kunt ge nu zien hoeveel de burgemees-
ter van mij houdt. (ingehouden) God, God van de blauwen hemel ach-
ter de wolken. Lid van "De Zachte Keel". (begint eerst te lachen)
Piet Lantaarn, gij oude lammen ajuin, gij knaap en ik lid. Ja,
manneke, dat is de wereld. C'est la vie. Nu troost u, er kan
maar ene knaap zijn en veel leden. Ha, ha, ha...

PIET : Pas op, denk eraan, dan wordt ge toekomstige week bij de bur-
gemeester uitgenodigd als "De Zachte Keel" bij hem haar zomerfeest
viert.

MUS : Natuurlijk, wat peinst ge wel !

PIET : Zeg, Mus, dan ben ik ook in een splinternieuwen uniform, zo

met gouden strepen op de broek, dan zie ik er uit lijk ne generaal. Als ge me ziet, staat gij in...

MUS : Voor u ? Wat gij u voorstelt ! (Piet wil antwoorden) Kom Pitje, ik ga rap mijn zondags kostuum aandoen, en terwijl gieten we ne krachtigen borrel door ons zachte keel. Het jeukt me overal van vreugde. (trapje op)

PIET : Neen, neen, ik heb er al een paar binnen, en ik ben al veel te lang van huis weg. Ge kent toch mijn Griet. Als ze gewaar wordt dat ik jenever binnengekapt heb, maakt ze me uit dat ik op den duur niet meer weet in welk werelddeel ik woon.

MUS : Of ge één of een dozijn borrels gedronken hebt, dat kan ze toch niet rieken, oud jeneverpulleke.

PIET : Ge hebt weer gelijk, "wat heden bloeit valt morgen af". Men moet de feesten vieren als er te feesten is; waarom zoudt gij alleen een zachte keel zijn.

WILLEM : (tot Piet, terwijl zij in de woonkamer gaan) Hoe is het met Anneke ?

MUS : Hoe het met ons prinseske gaat ? Goed, ha, ha, nu heeft ze het in haar kop gestoken dat ze met mijnheer Constant gaat trouwen. Zij is zijn Muze, ha, ha.

PIET : Potverdomme, gij vergif, maar dat is ze, zijn Muze, zijn openbaring. (tot Willem) Ja, dat heeft mijnheer Constant zelf gezegd.

WILLEM : Dat ze maar oppast en voorzichtig is, met die schelm die haar van alles wijsmaakt.

MUS : Ge doet precies of ge 't u aantrekt ? Ge ziet zo bleek als een raap. Wat gaat Anneke Lantaarn u aan ?

WILLEM : Heel veel. En toch zal hij Anneke niet krijgen, die stoef, die flierefluiter.

MUS : Spreekt zo niet over onze dirigent. Iemand die de Zachte Keel dirigeert moet een groot kunstenaar zijn. Van heden af meer eerbied voor mijnheer Constant, anders is het uit tussen ons. (tot Piet) Kom we laten de deugd in onze harten druppelen. (Hij zingt) "Wat zijt gij schoon in blanke balgewaden. (Piet valt in) O zachte maagd, door allen blij begroet.

WILLEM : Kunstenaar ! Kunstenaar ! Hij krijgt ze nooit, in alle eeuwigheid en amen niet.

MADAME : (in de deur, beneden het trapje) Dus tot heden avond bij

de repetitie, mijnheer Constant.

CONSTANT : (in de deur) Madame, met uw verlof, mag ik u begeleiden ?

MADAME : (zacht) Maar mijnheer Constant, de mensen ! Wat zullen de mensen denken ?

CONSTANT : Niets ! Ik moet hoestpastille hebben, en die koop ik immers altijd hier.

MADAME : Goed, kom. (Naar de toonbank, tot Willem) Ik kwam eens horen of gij de patisserie voor het feest van "De Zachte Keel" kunt leveren. Ik moet taarten hebben, boterkoekjes, sandwiches en theegebak.

WILLEM : Tot uw dienst, Madame, ik zal de bestelling dadelijk opschrijven. (tot Constant) Wat zou er u believen ? (tot Madame) Is het toegelaten dat ik die man eerst bedien ? Hij schijnt haastig te zijn.

CONSTANT : O, "die man" is in het geheel niet haastig. (tot Madame) Daar het om een feest van "De Zachte Keel" gaat moet ik, als dirigent, zowel op de taarten als op de muzieknoden passen, indien gij het toelaat natuurlijk. Heb ik geen gelijk ?

MADAME : (giechelend) Mon cher farçeur. (tot Willem) Het moet natuurlijk van het allerbeste zijn, daar moet ik staat op kunnen maken. (tot Constant) Anders rijden we naar Brussel of Antwerpen, nietwaar ?

CONSTANT : Dat spreekt vanzelf.

WILLEM : Het allerbeste, mevrouw.

MADAME : Wij zijn... Wacht even, met vijftig genodigden... maar er moet voor honderd zijn. Ik wil niet dat men, als bij notaris Verzwimmen, 's avonds nog moet bijhalen. Wat een schande ! Ge moet ook de taarten met veel suikerbloemen versieren.

WILLEM : Zoals bij dokter Pieters ?

MADAME : Och, dat was niet slecht. Maar prachtiger nog, plus magnifique, met versieringen van harpen en solsleutels. (ziet naar Constant) Het is toch allemaal voor het feest der goddelijke muziek... en daarbij, onze dochter Cecilia zal bij deze gelegenheid haar intrede in de wereld doen. Ja, dat goede kind is sedert vorige week uit het pensioonaat teruggekomen.

CONSTANT : Een betoverende verschijning, uw dochter. Charmant. Ik heb haar gisteren op straat ontmoet. Die gratievolle gang, die statige houding, en haar smaakvolle klederdracht... tout délicieux.

Ze moet voorzeker een fijne stem hebben.

MADAME : Ze zingt als een versleten tabaksdoos.

CONSTANT : Fi donc ! Hoe is dat mogelijk, daarin aarden nochtans de dochters naar de moeder.

MADAME : (coquette) Ik ben toch maar haar stiefmoeder.

CONSTANT : Natuurlijk, he, ja... en nochtans lijkt ze op u. Ja werkelijk. (tot Willem) Vindt hij het ook niet ?

WILLEM : (brommend) Het is me nog niet opgevallen.

MADAME : (ontwikkend) Dus kreemtaarten, met bloemen rondom, en bovenop een harp met een ster. (tot Willem) Die avond wordt er enkel muziek van mijnheer Snieders gezongen en gespeeld. We beseffen waarlijk niet welk een groot talent er tussen de enge muren van onze stad verblijft.

CONSTANT : Vous me flattez, Madame. Ik dank enkel mijn bijval, mijn succes aan de goede stemmen van "De Zachte Keel".

MADAME : God, we doen ons best. Maar ons lied moet het toppunt van de avond worden. Natuurlijk, ik meen... uw lied.

CONSTANT : Neen, ons lied. Ik heb het toch aan u opgedragen.

MADAME : Kent u het lied van mijnheer Snieders niet ? Dat onvergetelijke schone lied "Het edele hart der rozen".

WILLEM : Nooit van gehoord.

CONSTANT : Het is ook niet nodig.

WILLEM : Het kan me ook niet schelen.

MADAME : Neen, neen het is wonderschoon. Zo schoon. Het kon van Schubert zijn. (tot Constant) Ik val er mee in slaap, ik zing het in mijn dromen, ik ga op in dit lied. O, muziek is alles voor mij, en vooral dit lied... wat een zaligheid. (Willem hoest) Ja, over wat sprak ik ? Ja, over het theegebak.

WILLEM : Wij hebben deze morgen een bijzondere soort voor mijnheer pastoor zijne jubilé gemaakt. Ze staan nog in de bakkerij, ik zal ze u tonen.

MADAME : Ja, laat ze mij eens zien. (Willem af in bakkerij) Die onnozele jongen schijnt voor u niet veel over te hebben.

CONSTANT : Die genegenheid is wederkerig.

MADAME : Heb ik die boerenlummel niet duidelijk laten horen wat verstandige mensen van uw muziek denken ?

CONSTANT : (weer bij haar) Madame, ik heb uw ziel gevonden. Dank !
Merci ! (kust haar hand)

MADAME : Mijnheer Constant toch !

CONSTANT : Mijn godin, mijn Muze... uw schoonheid inspireert mij, begeestert mij met zangen en muziek... heb dank, dank. Ach, Madame, ik heb in Parijs, in de adellijke salons, mijn muzikale scheppingen ten gehore gebracht... en nu ? Nu zit ik als gepluimd in dit nest dezer stad, eenzaam, onbegrepen, de slaaf van mijn oude vrekkelijke tante. Ze misbruikt haar rijkdom mijn genie aan ketens te leggen.

MADAME : Men vertelt nochtans dat gij het in Parijs bont, zeer bont hebt gemaakt, mon chéri. Ja, ja, ge zijt een schalk, een kleine verleider.

CONSTANT : Leugens, mevrouw, leugens en laster ! Geloof me, voor mij is iedere vrouw een altaar waar ik voor kniel en bid. De vrouw is voor mij het hoogste en het heiligste.

MADAME : Het verblijdt mij dit uit uw mond te vernemen, want op dit punt ben ik streng, zeer streng.

CONSTANT : Engel mijner inspiratie ! O, kon ik met u wijd, wijd weggaan, ver van alle mensen... op een eiland, en daar sterven in liefde en muziek.

MADAME : Dat is sedert lang het heimwee van mijn hart.

CONSTANT : (wil haar omhelzen)

MADAME : (afwerend) Dan moet ge eerst Anneke laten gaan.

CONSTANT : (verrast, zich bedenkend) Anneke ? Maar Madame, hoe komt ge daarbij ?

MADAME : Ja, ja, loochen het maar niet. De ganse stad spreekt er van dat gij die schoenmakersdochter van deze arme bakkersjongen hebt afgenomen, en 's avonds in het geheim met haar langs de Nete flaneert. Laat dit schoenmakersmeisje toch aan die karamellendichter.

CONSTANT : Natuurlijk, ik wil haar nu laten... maar weet ge dat dat kind zot op mij verliefd is. Ik moet behoedzaam te werk gaan, anders zou ze zich verdrinken. Ja, ik wil haar laten, maar stillekens, langzaam... O, mijn Muze, hoe heb ik de minuten afgeteld om u alles, alles te kunnen zeggen wat mij op het hart ligt.

MADAME : Ik ook. Mijn leven begint opnieuw (een nieuwe zoen wordt verhinderd door de komst van Willem) Pssst ! Willem ! Ga nu weg, anders valt het op.

WILLEM : (komt op met de taarten) Ziedaar, wat denkt g'er van ?

MADAME : Mijn parasol, och, mijn parasol. Nu heb ik mijn parasol

verloren.

CONSTANT : Uw parasol ? Daarstraks had ge hem nog. Ge hebt hem zeker bij de apotheker laten staan.

MADAME : Juist, hiernevens bij de apotheker. De voorbereiding van ons feest brengt mij gans van streek. Och, mijnheer Constant, wilt gij hem eens met de rapte halen ?

CONSTANT : O, zeer gaarne, Madame, uw wens geeft vleugelen aan mijn schreden. Ik ben zo weerom. (af)

MADAME : Hm, die koekjes zijn schoon. Maar de mijne moeten nog schoner zijn, met veel slagroom. En nu nog iets... het gaat me eigenlijk niet aan, maar ik heb horen zeggen dat mijnheer Constant Anneke heeft laten lopen.

WILLEM : Heeft HIJ u dat gezegd ?

MADAME : O neen, wat denkt ge wel ! Wij spreken met elkaar slechts over muziek !... Men vertelt dat in de stad.

WILLEM : Het zou me niet verwonderen... maar ik geloof het niet. Hij heeft het nogal hoog in zijnen toren. Hij zou graag den Don Juan spelen, de sultan van onze stad zijn. Hij moet ne ganse zwerm rond zich hebben, lijk den haan in 't kickenkot. Voor hem is 't gelijk welke ganzen hij de kop verdraait.

MADAME : Dat is toch overdreven... Neen, dat geloof ik niet. Natuurlijk dat hij gevoelig is voor de aantrekkelijkheid van het vrouwelijk geslacht. Maar, ten slotte, het gaat me niet aan... Het zijn zijn zaken. Ik vraag er slechts naar om uwentwille.

WILLEM : Ik vind dat ge het u nogal aantrekt.

CONSTANT : (terug met parasol) Als 't u belieft, mevrouw, uw kleine schaduwgever.

MADAME : Merci, merci ! Daarvoor moogt ge me tot aan mijn huis begeleiden. (tot Willem) Dus, tot morgen, goede dag.

CONSTANT : Bonjour. (beiden gaan naar de deur)

(Cecilia, Agatha en Beate stormen lachend binnen en treffen Constant en Madame Dejong aan de deur.)

AGATHA : (verrast en verlegen) O, pardon.

MADAME : Ah, ziehier, dat is mijn kleine lieve Cecilia (ze stelt haar voor) Mijnheer Constant Snieders, onze dochter, pas uit het pensionaat teruggekomen, en haar vriendinnen Agatha Verzwimmen en Beate Duim.

CONSTANT : Welk een bloemtuil ! (tot Cecilia) Het is mij een onein-

dige vreugde, en ik hoop uw lieve stem weldra in ons koor te horen klinken. Ge zult voorwaar een veropenbaring zijn.

MADAME : Begin toch niet opnieuw, Constant. Kom, we gaan. (samen af)

CONSTANT : Tot weerziens, mes chères demoiselles. (handkussen)

AGATHA : Mes chères demoiselles. Hebt ge dat gehoord ? Zo spreekt een man van de wereld. Dit ogenblik zal ik nooit vergeten. (Agatha en Beate kijken hem na door het raam.)

BEATE : En hoe hij Cecilia heeft aangekeken... zo diep. Ik geloof hij ziet tot in de grond van de ziel.

CECILIA : Als hij zich inbeeldt dat ik voor hem ga zingen, dan is hij lelijk verkeerd, die flauwe muzikant?

AGATHA : Hoe durft ge zo spreken, ge kent hem nauwelijks.

CECILIA : Ik heb er ook geen verlangen naar.

BEATE : Hij is een genie.

AGATHA : Een tovenaar.

BEATE : Een kunstenaar.

AGATHA : Hij heeft mij de hand gekust.

BEATE : De mijne ook, zeg.

CECILIA : (spottend) Nu zult ge uw handen niet meer mogen wassen.

AGATHA : Gij zijt banaal, Cecilia.

BEATE : Hebt gij het al beleefd dat een van onze jonge heren u de hand gekust heeft ? Die zijn daar veel te lam voor.

AGATHA : Waar zouden die zo iets vandaan halen?

WILLEM : Wensen de juffrouwen nog wat anders ?

BEATE : Breng twee melkbroodjes thuis, met bruine korstjes.

WILLEM : Wel bedankt. Is dat alles ?

ANNEKE : (komt op)

AGATHA : (zien haar geringschattend aan) O, ho, ho. (tot Cecilia en Beate) Kom ! (in 't weggaan barsten ze in lachen uit)

ANNEKE : Domme ganzen.

WILLEM : Anneke, ge komt me opzoeken. O, dat is lief !

ANNEKE : Voor tien centen hoestpastillekes.

WILLEM : Hebt gij een vallinkske ?

ANNEKE : Voor tien centen hoestpastillekes.

WILLEM : Direkt. (schudt ze in een papieren zak zonder Anneke uit het oog te verliezen) Ja, ja, de avonden worden koel. Hoestpastillekes, dat komt er van als ge 's avonds langs de Nete floreert. De

liefde van die hazewind zou me ook niet verwarmen. (de zak loopt over)

ANNEKE : Voor tien centen. Meer heb ik niet gevraagd. En wegens Constant, moet ge u niets in de kop steken.

WILLEM : Anneke, weet ge het nog hoe schoon het was als we 's avonds op de Nete gingen schaatsen ? De maan scheen door de bomen. Toen had ge geen hoestpastillekes nodig.

ANNEKE : Dat zijn oude koeien uit de gracht, dat is al lang vergeten.

WILLEM : Anneke, mijn schat.

ANNEKE : Ik ben uwe schat niet.

WILLEM : In de stad wordt verteld dat het tussen u en Constant gedaan is. Is dat dan niet waar ?

ANNEKE : Oude wijvenpraat.

WILLEM : Ach, Anneke, ziet ge me dan niet gaarne niet meer?

ANNEKE : Misschien, als ik Constant niet kende ? Maar zo... gij... weet ge... ge zijt ne goede jongen en hij... is een genie. Constant is geheel de wereld, en daarom moet het tussen ons uit zijn. (Willem zet met een slag de bokaal op zijn plaats) Wees toch verstandig, Willem.

WILLEM : Verstandig ? Terwijl mijn hart als een tulp van liefde gloeit.

ANNEKE : Neem het zoals het is. Tussen mij en Constant is er geen aardse liefde... dat is..., ja, dat is... een voorbestemming. En daarom smee ik u, kom 's avonds niet meer langs ons huis slenteren.

WILLEM : Voor u wil ik het wel laten, maar voor die flierefluiter, dat laat me koud als een bevroren hoven. Ik heb meer recht op u dan hij. We hebben als kind al vake en moeke gespeeld, en toen reeds hebt ge me beloofd dat ge met niemand anders zoudt trouwen dan met mij. Ik kan niet geloven dat iemand die eenmaal zo gesproken heeft, zo een muzikale kikvors aan de hals kan hangen.

ANNEKE : Gij kent Constant niet zoals ik hem ken.

WILLEM : Och, die soort ken ik al lang. Het is ne paljas, ne stoef-fer. Hij mag van geluk spreken dat ik aan de hel geloof, anders had ik hem allang ze korepijpke toegeknepen. Maar die liefde voor hem gaat over. Er komt een tijd dat de schelen van uw ogen zullen vallen, en dat ge u schamen zult, dat ge zo een kalen tikkenhaan aan de hals gevlogen zijt. Loop hem na zoveel ge wilt, maar vergeet niet dat een trouwe ezel naar u blijft wachten. Ja, want gij zijt

van mij, van mij. Anneke, zie hier, (haalt papieren uit zijn binnenzak) daar, gedichten, allemaal door u geïnspireerd. Hier, luister : (leest)

O lieve, gij die zweeft in 't diepste mijner dromen
 Zoals de balsem zijgt uit zachte lentebloesem
 Maar ach, ik zie u niet, mijn het vergaat, ik wene,
 En alle schoonheid, alle jeugd en gouden leven,
 Verdort aan mijnen voet, 'k wil m'in de dood begeben.
 (diep ontroerd) Ik dwale door de stad, in 't kille maanlicht,
 De slang der wanhoop stort haar gift,
 Mijn hart is moe, 'k roepe in den wind
 O, keer terug tot mij, mijn allerliefste kind.

ANNEKE : Schoon.

WILLEM : Ja, Anneke, de poëzie is mijn troost. Anders had ik al lang bij Pier Moustache gelegen.

ANNEKE : (fier) Ja, maar Constant zegt ook dat ik zijn Muze ben, en dat ik hem inspireer, dat zegt hij toch.

WILLEM : Onnozel schaaap. Ziet ge dan niet dat die hovaardige zot u voor den aap houdt. In Parijs scheelde het geen haar of hij was in de goot verongelukt. En hier hangt hij de grote Jan uit. Doe hem rokken aan en 't is een juffrouw.

ANNEKE : Zwijg, zeg ik u, nu is het genoeg.

GRIET : (heeft door het venster gekeken en komt binnen) (van in de deur) Jezus van maderanten, staat daar niet die luie juffrouw bij klare werkdag in ne patékeswinkel ! Sta daar niet te gapen alsof 't werk vanzelf gedaan wordt. Lieve God van maderanten, als ge van zin zijt zo verder te rentenieren, zeg het dan, dan kunnen we van honger de muur opkruipen.

ANNEKE : Ach, moeder, dat zegt ge nu al tien jaar.

GRIET : En als ik het geen tien jaar gezegd had, dan zaten we nu al tien jaar op straat, en konden we van deur tot deur gaan bedelen, voor een korst brood, verstaat ge dat ? (komt binnen) Weg, vooruit naar huis ! Als mijnheer Constant u bij die karamellendichter vindt, krijgt hij weer vapeurkes.

WILLEM : Hij zal er binnenkort mee ophouden.

GRIET : Verstaan !

ANNEKE : Ik heb toch niets gezegd.

GRIET : Dat zou er nog aan mankeren dat gij uw moeder zou tegenspreken.